

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Date : - 9 พ.ค. 2545	Page : 6	Source :	No :
Keyword		นักพนัน	

45163908

'กรรมภิบาล' ช่วยผู้ถือหุ้นรายย่อย

พ านวิจัยของบริษัท McKinsey และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD-THAI INSTITUTE OF DIRECTORS) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเมื่อเร็วๆ นี้ ระบุว่า การกำกับดูแลกิจการ (CORPORATE GOVERNANCE) ของบริษัทไทยเปลี่ยนแปลงไปมากนับแต่วิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 กล่าวคือโดยทั่วไปคณะกรรมการบริษัทได้ทำงานพอใช้ได้ แต่เมื่อเทียบกับคุณภาพการกำกับดูแลกิจการกับประเทศอื่นๆ แล้วยังล้าหลังอยู่

การกำกับดูแลกิจการอาจแบ่งได้เป็นสามด้านคือ (ก) ความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท (ข) สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น (ค) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ในด้าน (ก) ไทยได้คะแนนร้อยละ 47 (สูงกว่าไต้หวันซึ่งได้คะแนนร้อยละ 46 ตุรกี (ร้อยละ 39) แต่ต่ำกว่าเกาหลีใต้ (ร้อยละ 63) มาเลเซีย (ร้อยละ 60) อินเดีย (ร้อยละ 50)

ส่วนในด้าน (ข) ไทยได้ร้อยละ 59 สูงกว่าเม็กซิโก ซึ่งได้ร้อยละ 41 แต่ต่ำกว่าเกาหลีใต้ (ร้อยละ 74) ไต้หวัน (ร้อยละ 67) อินเดีย (ร้อยละ 61) มาเลเซีย (ร้อยละ 60) สำหรับ (ค) ซึ่งเป็นเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสไทยได้ร้อยละ 62 โดยสูงกว่าอินเดีย และตุรกี (ร้อยละ 58) แต่ต่ำกว่ามาเลเซีย (ร้อยละ 81) เม็กซิโก (ร้อยละ 76) ไต้หวัน (ร้อยละ 70)

ผู้ทำวิจัยได้ออกแบบสอบถาม 130 บริษัทไทยโดยถาม 54 คำถาม ซึ่งคล้ายกับที่ถามในประเทศอื่นๆ อีก 7 ประเทศ สิ่งสำคัญที่พบก็คือ มีสหสัมพันธ์โดยตรงในด้านบวกระหว่างมูลค่าหุ้นของบริษัทกับคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการ

บริษัทไทยมีคะแนนดีในด้านความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท แต่ยังอ่อนด้อยอยู่มากในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลบริษัท และความโปร่งใส และการเท่าเทียมกันระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และรายย่อย

ดร.ศุภวุฒิ สายเชื้อ ผู้คร่ำหวอดในเรื่องตลาดหลักทรัพย์ไทยแห่งบริษัทเมอริลินซ์ภัทร มีความเห็นว่า

ถ้า 100 บริษัทใหญ่ที่สุดที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ของไทยสามารถยกระดับคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการให้สูงขึ้นในระดับต้นแล้ว บริษัททั้งหลายเหล่านี้รวมกันจะทำให้มูลค่าตลาดของหุ้น(MARKET CAPITALIZATION) เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่า 300,000 ล้านบาท หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า โดยเฉลี่ยมูลค่าหุ้นของบริษัทเหล่านี้จะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20

เหตุใดการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงมีคุณค่าขนาดนี้? หากจะตอบคำถามนี้ได้ก็จะต้องทำความเข้าใจถึงการดำเนินธุรกิจของบริษัท คงจะไม่คิดว่า จะกล่าวว่า บริษัทในโลกมีอย่างน้อย 8 แบบแผนของพฤติกรรม ประเทศจะมีแบบไหนมากกว่าก็ขึ้นอยู่กับนโยบาย การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริษัท และการควบคุมดูแลของภาครัฐในแต่ละประเทศ

แบบแผนแรกคือ การมุ่งสร้างมูลค่าหุ้นของบริษัท(SHARE VALUE) ด้วยการสร้างกำไรแก่บริษัท พยายามเพิ่มส่วนของผู้ถือหุ้น การแบ่งปันผลกำไรอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้กระทบราคาหุ้น หากแบ่งปันผลมากเกินไปก็เสียเงินไปลงทุนหรือกำไรสะสมของบริษัทน้อยลงสร้างความเชื่อถือบริษัทด้วยการกำ

กับดูแลที่ดี

แบบแผนที่สอง คือพยายามสร้างกำไรของบริษัทโดยมุ่งแบ่งปันผลกำไรแก่ผู้ถือหุ้นในระดับสูง เน้นการแบ่งสรรกำไรมากกว่าการสร้างมูลค่าหุ้น

แบบแผนที่สาม คือ พฤติกรรมนอกแบบแผนเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมของคณะกรรมการบริษัท(BOARD) และ/หรือผู้บริหารบริษัท(MANAGEMENT) กล่าวคือ ได้ผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมกับบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่มักขัดแย้งกับหลักการ CONFLICT OF INTEREST กรณีนี้มักเกิดขึ้นกับบริษัทที่ถึงแม้จะอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ผู้ริเริ่มหรือเจ้าของก็ถือหุ้นจำนวนมากอาจเกินกว่าครึ่งหนึ่ง หรือแม้แต่สองในสาม แบบแผนนี้มักไม่สนใจการสร้างมูลค่าหุ้นและแบ่งปันผลกำไรมากนัก เพราะ BOARD และ/หรือ MANAGEMENT หรือเจ้าของก็อ้อมจากการกระทำ CONFLICT OF INTEREST เหล่านี้แล้ว

แบบแผนที่สามนี้ เป็นกรณีของการขาดธรรมาภิบาลหรือมีการกำกับดูแลกิจการที่เลว(BAD CORPORATE GOVERNANCE) มักมีสาเหตุมาจากการถือหุ้นใหญ่ของเจ้าของ คณะ

กรรมการบริษัทไม่ทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบ เพราะนอกจากจะถูกปลดโดยเจ้าของได้อย่างง่ายดายแล้ว BOARD มักเป็นคนที่เจ้าของเลือกมา บริษัทพวกนี้ใครเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อยก็เสมือนกับเป็นไม้ประดับ เพราะถูกปู้ยี่ปู้ยำกับเงินของตนได้อย่างสนุกมือ แต่หากภาครัฐเข้มแข็ง มีกฎเกณฑ์การกำกับดูแลที่เคร่งครัดดังเช่นในบางประเทศผลของมันก็น่าจะน้อยลงบ้าง

ความล้มจมของบริษัทมากมาย และวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 ส่วนหนึ่งก็เป็นผลพวงมาจากพฤติกรรมแบบแผนที่สามนี้และเป็นจุดใหญ่ตลาดหลักทรัพย์ควรให้ความสนใจอย่างยิ่ง

MANAGEMENT ของบริษัทตามแบบแผนที่สาม ทั้งที่เป็นกรณีเจ้าของเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ และไม่มีผู้ถือหุ้นใหญ่คนเดียวสามารถทำอะไรที่นำเกลียดได้อย่างไม่คาดฝัน เช่น (ก) กรรมการบริษัทหรือบริษัทของตนรับเหมางานหรือรับจัดซื้อจัดจ้าง ให้คำแนะนำปรึกษา ฯลฯ ตามธุรกิจของงาน “ผี” ในราคาแพงลิบลิ่ว เช่นศึกษาวิจัยงานที่ไม่มีตัวตน หรือผู้ถือหุ้นใหญ่หรือกรรมการบริษัทแบ่งหัวคิวหักเปอร์เซ็นต์งานรับจ้างเหล่านี้เข้ากระเป๋าดตนเอง (ข) บริษัทหรือ

ญาติของกรรมการหรือผู้ถือหุ้นใหญ่ เป็นผู้รับงานต่างๆ ของบริษัทไปทำ หรือไปจ้างคนอื่นต่อโดยกินหัวคิวเป็นประจำในราคาแพงกว่าปกติ

(ค) ขยายทรัพย์สินของบริษัทบางอย่างที่ไม่ควรขายหรือเลิกทำกิจการบางอย่าง และบริษัทของกรรมการหรือผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นผู้รับซื้อ หรือรับทำกิจการนั้นต่อไป

(ง) ให้บริษัทกู้เงินจากบริษัทเครือญาติ โดยรู้ว่าต้องสูญเสียหลักทรัพย์สิน ค่าประกันที่มีมูลค่าสูงต่างๆ ของบริษัทแน่นอน

(จ) ใช้ข้อมูลภายในของบริษัทที่ตนเป็นกรรมการเพื่อหากำไร(ช้อนซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าที่จจะขึ้นหรือรีบขายเพราะรู้ว่ามันจะตก) ฯลฯ

ความคิดในข้อดังกล่าวนี้ เป็นเพียงบางส่วนของ BAD CORPORATE GOVERNANCE ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขในตลาดหลักทรัพย์ของไทยอย่างเร่งด่วนถ้าต้องการการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อช่วยให้กลับไปสู่ความเป็นปกติของเศรษฐกิจ เป็นที่รู้กันดีว่า บริษัทมหาชนที่เจ้าของถือหุ้นเกินกว่าครึ่งหนึ่งนั้นเป็นที่เกรงกลัวของนักลงทุนต่างประเทศ เพราะมีโอกาสจะละเมิดธรรมาภิบาลหรือหลักการ GOOD GOVERNANCE ได้ง่าย BAD CORPORATE GOVERNANCE ก็สามารถเกิดขึ้นได้ ในกรณีที่ไม่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ครอบงำกิจการและคิดไม่ซื่อ โดยเกิดจากการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีโดยคณะกรรมการบริษัท ในหลักการนั้น คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่กำหนดวิสัยทัศน์/เป้าหมาย/วางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนดูแลกำกับแทนผู้ถือหุ้นทั้งหมดเพื่อให้บริษัทนั้นดำเนินไปอย่างสุจริตและปลอดภัย(SAFE AND SOUND) โดย MANAGEMENT ซึ่งมี PRESIDENT หรือ CEO เป็นหัวหน้าดำเนินงานตามที่ BOARD กำหนดลงมา

หากคณะกรรมการบริษัทเข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีความรับผิดชอบเป็นอย่างดี กรรมการแต่ละคนทำหน้าที่ตามที่ตนเองควรกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและยึดหลัก GOOD CORPORATE GOVERNANCE โดยภาครัฐมีการกำกับดูแลอีกชั้นหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว กรณีต่างๆ ดังกล่าวเกิดก็ยากที่จะเกิดขึ้นได้

ด้วยลักษณะการดำเนินงานเช่นนี้ ประสิทธิภาพและโอกาสในการสร้างกำไรก็จะตามมา ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของมูลค่าหุ้น การแบ่งปันผลกำไร

ก็จะเป็นไปอย่างสม่ำเสมอความเชื่อถือศรัทธาในบริษัทก็จะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ

คณะกรรมการบริษัทถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งในการบันดาลให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมและเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทั้งหมดซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท การเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของบริษัทในทุกลักษณะจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวด

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีการถกเถียงกันมาก ปัจจุบันมีข้อเสนอให้มีคณะกรรมการบริษัทที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารส่วนหนึ่ง และกรรมการอิสระส่วนหนึ่ง นอกเหนือจากตัวแทนของผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตามประเด็นหนึ่งที่มีการวิพากษ์วิจารณ์มากก็คือ ระบบการบริหารในสหรัฐอเมริกาที่ CEO หรือ PRESIDENT มักเป็นกรรมการบริษัทด้วย จนบางครั้งเกิดความไม่ชัดเจนในการแยกบทบาทระหว่างความเป็น BOARD และ MANAGEMENT และที่แยกว่านี่ก็คือ CEO ซึ่งเป็นหัวหน้า MANAGEMENT นั้นเป็น BOARD และแถมเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่อีกด้วย

สำหรับผู้สนใจอยากมีความรู้เรื่องความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและป้องกันการจ่ายค่าไถ่จากการเป็นจำเลยคดีแพ่ง ผมขอแนะนำหลักสูตร "DCP DIRECTORS CERTIFICATION PROGRAM" ของสถาบัน IOD ที่คุณชาญชัย จารุวิสต์ เป็นผู้อำนวยการ ตัวผมเองได้เข้าเรียนมาและขอยืนยันว่าได้รับความรู้และเป็นประโยชน์อย่างมาก

GOOD CORPORATE GOVERNANCE ไม่ใช่เรื่องของฝรั่งหรือองค์กรระหว่างประเทศ แต่เป็นเรื่องสามัญพื้นฐานที่ต้องมีอยู่แล้วในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณค่า ถ้าคนไทยไม่สนใจ GOOD CORPORATE GOVERNANCE เงินของผู้ถือหุ้นรายย่อยซึ่งก็คือของคนเดินถนนธรรมดาจะถูกปั๊มปั๊มาโดยคนมีเงินทุนหนา แต่จริยธรรมต่ำอย่างไม่เว้นสิ้นสุด